

MUNKÁCSY-CÉH
V. LIPÓT-KÖRUT 7. I. 4.

120/1936. szám.

Méltóságos Uram!

1936. jul. 1-én a Munkácsy-Céh 94. sz. alatt iktatott levelében Elnökségünkhöz intézett nagybecsü kérésére és kérdéseire teljes kimerítő választ adtam, mely levélre Méltóságod aug. 31-i kelettel méltóztatott válaszolni, melyet én szept. hó. 10-én vettem kézhez, miután szabadságomról csak 10-én érkeztem vissza a fővárosba.

A levélben irtakról a Munkácsy-Céh elnökét Márk Lajos urat azonnal értesíteni kívántam, azonban Márk szept. 7-e óta Jugoszláviában van, így érdemleges választ adni módomban nem volt Méltóságod levelére, miután a válaszolás érdemi része fölött, hogy Méltóságod a képet a Fővárosi-Muzeumnak "the Municipal Museum of Budapest." /adományozta, nekem disponálni nem lehetett, miután ezen újabb elhatározása Méltóságodnak a Munkácsy-Céh elnökségét érintette, amelyben az "indiai Táncosnő" című képet a Munkácsy-Céh a tulajdonának tekintette azon helyzetnél fogva, hogy a hatósági biztosok előtt május 30-án megtartott, pénzügyminiszterileg engedélyezett sorshuzásnál a képet egy olyan szám nyerte, mely szám nem vásároltatott meg.

Ezt egyebekben jul. 1. levelemben volt szerencsém Méltóságodnak jelenteni is.

Annál meglepőbb volt, hogy a hozzám intézet augusztusi válaszában Méltóságod azt írta, hogy nem érti miként lehetséges az, hogy egy a régi képe, valamint az utóbbi "nem használtatott föl arra a célra" /művészek megsegélyezése/ amire Méltóságod szánta.

Mindkét eset ^{kez} százszázalékban felhasználtatott, megreklamiztatott, mint főnyeremény, s a közönség, hogy nem nyerte meg, annak az oka az, hogy se a Lady Cliston, se a Munkácsy-Céh részére engedélyezett 30.000 drb. sorsjegy nem kelt el.

./.

Sajnos, a közöny a művészetek iránt olyan nagy, hogy a művész-sorsjegyek nem kelnek el, s igy a megmaradt számokra, ha kihuznak egy-egy képet, azok az akciót rendezők tulajdonába kerülnek.

Ez a sorsjáték mindenkori technikája, amit bizonyára Méltóságod is tudni méltóztatik.

Éppen ezért megdöbbenett engem a Márk Lajos elnökünkhöz, a fenti ügyben küldött legutóbbi sorai, melyekben azt méltóztatott irni, hogy a Munkácsy-Céh nem járt el korektül ebben az ügyben, anyyira nem, hogy nem használtatott fel a kép arra, amire Méltóságod adta, sőt eljárásunk, ha nem reperáltatik Méltóságod kívánsága szerint, úgy a nyilvánosság elé fogja vinni az ügyet.

Méltóságos Uram!

Sulyos szavakat hangoztatott: Én a távollevő Elnökünk nevében is azonban kötelességet teljesítek a Munkácsy-Céh-vel, s annak vezetősége, de minden tagjával szemben, de magammal szemben is, midőn köteles tisztelettel az Ön nagy neve, világhire s a nemzetünk Büszkeségére, de határozottan tiltakoznom kell, még csak a látszata ellen is annak, hogy a Munkácsy-Céh nem tette meg azt, amit vállalt, mikor a sorsjegyakció céljaira Méltóságodtól egy alkotását kérte.

A Munkácsy-Céh működésére vonatkozólag a Kultuszminisztérium művészeti osztálya mindenkor megadja a kívánt felvilágosítást, de bátor leszek tudatni Méltóságoddal, hogy Hómann Bálint kultuszminiszter /tiszteletbeli-tagunk/ külön köszönetét nyilvánította a Munkácsy-Céh-nek közhasznú tevékenységeért ebben az évben.

Hihetetlen munka és küzdelmek közepett álljuk az idők vészes ostromát, dolgozunk a közért, mely munkánkban melléktekintetek nem vezetnek s a multban, a jelenben, de a jövőben sem tér el a Munkácsy-Céh céljaitól, melyet mindenkor korrektül kíván intézni:

Hogy a képet nem küldöttével a Munkácsy-Céh eleddig a vároosi-Muzeumnak, ennek tán a legfőbb oka az volt, hogy Méltóságod által jelzett muzeum nem küldött a képért, nekem pedig Méltóságod azt írta, hogyha érte küldenek, adjam át.

Elnökségünk határozata nélkül, csak feltételesen tehettem volna eleget ezen kérésnek, hiszen én, mint igazgató, de a Munkácsy-Céh is úgy tudta, hogy a kép továbbra is a Munkácsy-Céh tulajdona, felhasználja 1937-ben is, még a szerencsés nyerő el nem viteti, vi-

Ami a cég vezetősége kudarca miatt a lakásjellel
szont/erre semminemű támpont rendelkezésemre nem állt, s most sem áll, mert Márk ur még nincs itthon.

Ami a kép értékelését illeti, én ezzel szemben is a köteles gondosságon túl ügyeltem. Jeleztem, hogy a feleségem zongoraszobájába helyeztem, úgy véltem ez méltóbb hely, mint a Nemzeti-Szalón raktára, ahol felelőséget sem vállaltam volna érte, aztán a nyáron az Angol-Magyar Bank pánccéltermében helyeztem el egy külön ládában.

Ez minden, amit szükségesnek tartottam e hosszú levélben megírni, amiért Méltóságodtól ezuttal is szives elnézését kérem.

Hogy késtem a válasszal, akait megindokoltam. S bármennyire megtisztelő reám, ha Méltóságodnak írok, de a fönti okok miatt hivatalosan nem irhattam. Stróbl Zsiga barátomnak pedig referáltam az ügyről, sőt a levelet el is olvasta s ő azt mondta, hogy nem szereti Méltóságod, ha gyakran zavarjuk, /plána hosszabb levéllel./ s ő okt. elején Londonban lesz, s beszél az ügyben Méltóságoddal, s így hallgatásom oka nem figyelmetlenség volt. Márk Lajos urhoz irt legutóbbi levele azonban halasztást nem tűrően kényszerített arra, hogy mint a Céh igazgatója irjak, de egyben a saját reputácium-érdekében is szükségesnek tartottam azonnal írni, hogy Méltóságod kételyeit eloszlassam, az ügy felől, de a Munkácsy-Céh vezetése közül felmerülhet minden olyan feltételezés körül is, melyet az azonnali meg nem válaszolás váltott ki bizonyára Méltóságodból. Hogy elnökünk nem irt, én kérem érte az elnézését. Márk Lajos, sajnos feledékeny ember lett, a korról járó baja az, hogy igen gyakran elfelejt mindent, sőt nem emlékezik arra, ami történt, vagy nem jól emlékszik.

Én sürgettem a régebbi válaszokat is, ő állította, hogy irt, jólehet én csak egy leveléről tudok, amelyet én adtam postára, ez oda is ért Londonba.

Budapest, 1936. október 13.

tisztelettel:

J. Gerendás
festőművész-tanár.
igazgató.